

2019-09-03

Föreningsbrev september 2019

NPH-föreningen i Sverige har nu funnits i drygt ett halvt år och några medlemmar i styrelsen har bland annat engagerat sig i att ta fram den föreningslogotyp ni ser i vänstra hörnet av brevet och som vi hoppas att ni uppskattar. Den symboliserar behandlingens effekt och behandlingen i sig i form av en shunt.

Sedan förra medlemsbrevet har styrelsen för Svenska Neuroregistrets kvalitetsregister genom vår medlem dr Mats Tullberg informerats om vårt fortsatta arbete. Vår och deras hemsida kommer inom kort att vara kopplade, så att de som besöker de båda hemsidorna kan hitta varandra och vårt medlemsantal stiga. Mats har även kontakt angående spridning av information om vår förening i Stockholmsregionen och i övriga regioner.

Vi i styrelsen har **beslutat senarelägga det medlemsmötet jag i föregående föreningsbrev nämnde att vi planerade i oktober**. I stället skickar vi nedan ut en populärvetenskaplig sammanfattningen från avhandlingen som vår styrelsemedlem dr Anna Jeppsson försvarade den 14 juni: *CSF biomarkers in idiopathic Normal Pressure Hydrocephalus - Diagnostics and pathophysiology*. Anna blev därmed medicine doktor vid Sahlgrenska akademien, institutionen för neurovetenskap och fysiologi, sektionen för klinisk neurovetenskap. Opponent var professor Neill Graff-Radford, Department of Neurology, Mayo Clinic, Jacksonville, USA. Vi som hade nöjet att få närvara njöt när professor Neill Graff-Radford utnämnde Göteborgs till ett ledande center i världen för NPH-forskning och vård.

Populärvetenskaplig Sammanfattning

Demenssjukdomar är ett växande problem såväl inom hälso- och sjukvården som för samhället i stort. De flesta demenssjukdomar är idag obotliga eller har mycket begränsad möjlighet till behandling. Normaltryckshydrocephalus (NPH), som ger drabbade patienter gång- och balanssvårigheter, kognitiv nedsättning och inkontinens, kan betraktas som ett demenstillstånd hos äldre där förloppet är potentiellt reversibelt. Patienterna har ökad mängd ryggvätska (hydrocephalus = vattenskalle) och kan behandlas genom insättandet av en shuntslang från hjärnans vätskefyllda hålrum till (vanligtvis) bukhålan, där överskottsvätskan kan tas upp av kroppen. NPH kan ibland förklaras av patientens sjukdomshistoria men

2019-09-03

en stor del uppkommer utan någon känd orsak, och benämns då idiopatisk NPH (iNPH). Hos den äldre befolkningen är iNPH vanligare än vad statistiken antyder och andelen som kommer till diagnos och får behandling med shunt är låg.

I denna avhandling har vi undersökt proteiner (= äggviteämnen) i ryggvätskan hos patienter med iNPH. Genom att studera dessa ville vi öka precisionen i diagnostiken och öka kunskapen om sjukdomsmekanismer för iNPH.

Vi har funnit att proteinerna i ryggvätskan karaktäriseras av ett specifikt mönster bestående av lägre halter av amyloid- och tauproteiner och ökning av vissa proteiner som speglar påverkan på hjärnans vita substans. Vi tror att detta kan förklaras av att den ökande mängden vätska bidrar till en försämrad cirkulation i hjärnvävnaden och som en följd av detta till en minskning av dessa proteiner. Den vita substansen och hjärnans stödceller är påverkade men hjärnbarken är enligt våra resultat inte påverkad i någon större grad. Vi tror att påverkan på hjärnans små kärl till viss del liknar den vid andra så kallade ”sub-kortikala” sjukdomar och detta pekar mot att det kanske finns fler individer som skulle kunna hjälpas av en shuntoperation än de som opereras idag. Proteinmönstret hjälper oss att skilja iNPH patienter från friska äldre och även från de viktigaste sjukdomarna som kan likna symptombilden vid iNPH och försvåra diagnostiken.

Det är vår förhoppning att resultaten kommer att bidra med nya pusselbitar för att förstå sjukdomsprocesserna vid iNPH och att denna kunskap kan hjälpa fler patienter till en säkrare diagnos, liksom till potentiell symptomlindring genom kirurgi.

Anna Jeppsson

Vi återkommer med nytt datum på föreningsmöte mm information och önskar er en fortsatt härlig sensommar och höst.

För styrelsen/Ingrid Thulin